

ផ្នែកទី៣: ផលិតផល និងពិពិធកម្មវិស័យកសិកម្ម

សាវតាសង្ខេប^១

វេទិកាសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨

បុព្វកថា : ទស្សនាទានពីខាងក្រោយបទបង្ហាញនេះគឺដើម្បីផ្តល់នូវទស្សនវិស័យបរិសុទ្ធ (ច្បាស់លាស់) / ថ្មី/ប្លែក សម្រាប់ការគិតពិចារណា អំពីយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម (រយៈពេលវែង) តាមរយៈមធ្យោបាយនៃសាវតា ដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃកត្តាកំណត់ការលំបាក កាលានុវត្តភាពចម្បង (ឱកាស) និងតម្រូវការក្នុងការ ធ្វើការរួមគ្នា ការពិភាក្សាគ្នារវាងវិស័យសាធារណៈ និងវិស័យឯកជន រួមជាមួយនឹងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា (នៅ ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ រហូតដល់រយៈពេលមធ្យម) ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានសម្រេចបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដ៏គួរអោយកត់សម្គាល់ និងបានធ្វើអោយភាពក្រីក្រមានការធ្លាក់ចុះ បន្តិចបន្តួចនៅក្នុងអំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ ប៉ុន្តែ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ឥទ្ធិពលពីររួមមាន អតិផរណាថ្លៃទំនិញ និងវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកបច្ចុប្បន្ន អាចនឹងផ្តល់ផលប៉ះពាល់ជាច្រើនដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច សន្តិសុខស្បៀង និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ វិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចទាំងនេះ តម្រូវអោយមានតម្រូវការជំនួយស្បៀង រយៈពេលខ្លី តាមរយៈការរៀបចំកម្មវិធី ស្បៀងសម្រាប់ការងារ និងកម្មវិធីចាំបាច់ដទៃទៀត រួមទាំងប្រព័ន្ធ សុវត្ថិភាពសង្គមផងដែរ ដើម្បីដោះស្រាយនូវតម្រូវការបន្ទាន់បន្ថែមទៀតដែលទាក់ទិននឹងសន្តិសុខស្បៀង ។ ប៉ុន្តែមានមតិព្រមព្រៀងមួយថា ដំណោះស្រាយរយៈពេលវែង ដែលគួរអោយទុកចិត្តបានតែមួយគត់ដើម្បីកាត់ បន្ថយភាពក្រីក្រ និងភាពអត់ឃ្លាននោះ គឺការបង្កើនការផ្គត់ផ្គង់ស្បៀងតាមរយៈផលិតផលកសិកម្ម ។ ទោះបីជា តំលៃមូលហេតុមានការកើនឡើងអាចនឹងដើរតួជាការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ការបង្កើនផលិតកម្មនៅក្នុងរយៈពេល ខ្លីក៏ដោយ ក៏មានតម្រូវការនៃការធ្វើការរួមគ្នា និងការសហការរវាងរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងវិស័យឯកជន ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងពង្រឹងសន្តិសុខស្បៀងរយៈពេលវែង តាមរយៈការ ពង្រឹងផលិតភាព និងពិពិធកម្មកសិកម្ម ។

^១ ការពិភាក្សានេះបានប្រើប្រាស់របាយការណ៍ដែលបានរៀបចំឡើង ដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវគោលនយោបាយស្បៀងអន្តរជាតិ (IFPRI, ថ្ងៃទី០២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៨) សម្រាប់ធនាគារពិភពលោក ការិយាល័យប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា និងឯកសារប្លង់គម្រោងសម្រាប់កម្មវិធីទី៣ និងទី៤ ខែយុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្ម និងទឹក (SAW) : កម្មវិធីកសិកម្ម និងការគាំទ្រកសិពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជា (CAASP) និងទឹក ការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ និងដីធ្លី ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានប្រទេសនឹងបញ្ហាប្រឈមសំខាន់ៗជាច្រើន ក្នុងការធ្វើអោយសម្រេចបាននូវកំណើននៃផលិត ភាព និងពិពិធកម្មកសិកម្ម ។ បញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ រួមមានភាពទន់ខ្សោយរបស់ស្ថាប័ន និងកង្វះខាតក្នុង ការសម្របសម្រួល ការកាន់កាប់ដីធ្លីពុំមានសុវត្ថិភាព ការស្រាវជ្រាវ និងការពង្រីកកសិកម្មមានលក្ខណៈអន់ថយ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រមិនគ្រប់គ្រាន់ កង្វះខាតនៃការផ្តល់ឥណទានក្នុងអត្រាការប្រាក់ថោក និងការវិនិយោគសាធារណៈក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងទីផ្សារដែលមានដំណើរការមិនល្អ ។ ផលិតភាពដែលកំពុងតែ កើនឡើងនៅក្នុងតំបន់ទំនាបកណ្តាល និងតំបន់នៅតាមអាងទន្លេមានន័យថាជាការកើនឡើងនូវទិន្នផលស្រូវ ខណៈដែលពិពិធកម្មកសិកម្មត្រូវបានសំដៅលើសកម្មភាពដទៃផ្សេងទៀត រួមមានការចិញ្ចឹមសត្វ ត្រី ដំណាំហូបផ្លែ និងបន្លែ ។ នៅតំបន់ខ្ពង់រាប ដែលនៅក្រៅតំបន់ដាំដុះដំណាំស្រូវចម្បង ផលិតភាព និងពិពិធកម្មកសិកម្មមាន ការទាក់ទងនឹងមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពទាំងឡាយប្រើប្រាស់ដីសំរាប់ការដាំដុះ ។ ជាលទ្ធផល អត្ថប្រយោជន៍ ដែលអាចប្រៀបធៀបបានរវាងវិស័យសាធារណៈ និងឯកជននឹងមានភាពខុសប្លែកពីគ្នា ។ នៅតំបន់ទំនាបកណ្តាល និងតំបន់នៅតាមអាងទន្លេ វិស័យឯកជនត្រូវតែមានតួនាទីដឹកនាំនៅក្នុងការផ្តល់ទុនអាជីវកម្ម និងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង រវាងផលិតករជាមួយនឹងអតិថិជន ខណៈពេលដែលវិស័យសាធារណៈត្រូវតែ មានតួនាទីជាអ្នកផ្តល់ការគាំទ្រនៅក្នុង សេវាកម្ម (ការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី និងការពង្រីក) ការវិនិយោគផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ (ឧទាហរណ៍ ប្រព័ន្ធ ធារាសាស្ត្រ ផ្លូវថ្នល់) និងការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងគ្រប់គ្រងទីផ្សារ ពង្រឹងពាណិជ្ជកម្មដែលលើក កម្ពស់បរិស្ថាន (BEE) ។ នៅតំបន់ខ្ពង់រាប វិស័យឯកជនត្រូវតែបន្តតួនាទី ដឹកនាំក្នុងការរៀបចំផែនការ (ឧទាហរណ៍ ការបែងចែកធនធាន) និងការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ដីធ្លី ដើម្បីធានាថា ការ វិនិយោគរបស់វិស័យឯកជន មាននិរន្តរភាពផ្នែកប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និង មានសមធម៌នៅក្នុងសង្គម ។

កញ្ចប់សំខាន់មួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលផ្តោតជាសំខាន់ លើការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម ដែលជាក្បាល ម៉ាស៊ីនដ៏មានសារៈសំខាន់មួយចំពោះកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ គឺក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ នៃ កសិកម្មនិងទឹក ឆ្នាំ២០០៦-២០១០ (SAW) ដែលមានបំណងជួយកសិករ និងសហគមន៍ជនបទក្នុងការបង្កើន សន្តិសុខស្បៀង និងរកប្រាក់ចំណូល និងដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងភាពងាយរងគ្រោះ បង្កើនអតិរេក នៃផលិតផលកសិកម្មសម្រាប់ការនាំចេញ តាមរយៈកសិកម្មបែបពាណិជ្ជកម្មសមស្រប និងគ្រប់គ្រងដី និងធន ធានទឹក ។ យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្ម និងទឹកគឺជាវិធីសាស្ត្រផ្នែកលើកម្មវិធីមួយ ដើម្បីផ្តល់នូវគោលនយោបាយ សម្រាប់ការគាំទ្រដែលមានការសម្របសម្រួល ដើម្បីពង្រឹងផលិតកម្ម និងពិពិធកម្មកសិកម្ម ។ យុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្ម និងទឹកមានកញ្ចប់ការងារចំនួនប្រាំ ដោយមានថវិកាស្នើរម្យចំនួន ៣៥០ លានដុល្លារអាមេរិក ។ កញ្ចប់ការងារ ទាំងនេះរួមមាន (១) ការកសាង និងកំណែទម្រង់សមត្ថភាពស្ថាប័ន (២)សន្តិសុខស្បៀង (៣)ការអភិវឌ្ឍន៍ វិស័យកសិពាណិជ្ជកម្ម (ច្បាប់តម្លៃនិង វិធាន) (៤) ការគ្រប់គ្រងទឹក ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ និងដីធ្លី និង (៥) ការស្រាវជ្រាវការអប់រំ និងការផ្សព្វផ្សាយ ។

ដើម្បីជំរុញការឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែលនាំមកនូវវិស័យកសិកម្មដែលផ្តល់ផលច្រើនជាងមុន ការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិទាំងប្រាំនេះ នឹងតម្រូវអោយមាន (១) ភាពជាអ្នកដឹកនាំ ការសម្របសម្រួល និងការគ្រប់គ្រង ដ៏ខ្លាំងក្លារបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និងក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម ដើម្បីសម្រួលដល់កិច្ចសម្របសម្រួល និងរៀបចំការគាំទ្រនានាពីរាជរដ្ឋាភិបាល និងម្ចាស់ជំនួយ និង (២) រក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានា លើការរៀបចំ និងគ្រប់គ្រងដីធ្លី និង (៣) បង្កើនការវិនិយោគ សាធារណៈ ។